

Mooste mõisa meistrite hoov hoiab ajalugu elus

Põlvamaal Moostes asub Eesti terviklikumalt säilinud mõisakomplekse. 1909. aastal valminud häärberit asustab 1920. aastatest alates kool. Kümnekonna üsnagi hästi säilinud kõrvalhoonega mõisaõuest on kujunemas piirkonna turismimagneteid.

Mõisnik Eduard von Nolcken muutis 20. sajandi algul Mooste Lõuna-Eesti üheks kaunimaks mõisakompleksiks. Heimatstiilist inspireeritud peahoone on kiltkivikatus ning arvukad keerukad ja dekooririkkad detailid. Samas ei ole Mooste mõisa uhkuseks mitte niivõrd kaunis peahoone, kuivõrd Eesti üks suurejoonelisemaid kõrvalhoonete komplekse. Enamik neist on valmistatud maakivist ning kaunistatud tellistega, mille abil on loodud keerukaid mustreid. Mitte kusagil mujal kui Moostes ei esine majandushoonetel sellisel tasemel dekooririkkust. Kogu kompleks asub maalilise järve kaldal.

Niisugusest kompleksist loodab Mooste vallavanem Ülo Needo kujundada aktiivse ja atraktiivse meistrite hoovi. Selle eesmärk on taastada endine mõisa majandushoov uuendatud vormis ja sisuga, ühendades kokku tegevusvaldkonnad, mis aegade jooksul Moostele iseloomulikud olnud. Mõisakompleksi kavandatakse ehitada endisesse tööhobuste talli restauraatorite õppetöökojad ja tööriistade kuuri töökojad kohalike väikeettevõtete tarbeks. Valitsejamaja kasutabki juba Mooste külalisstudiot, kes tegeleb kohalikust materjalist

Fotode autor: Aivar Roop

taieste loomise ja kultuurielu edendamiseks. Lisaks plaanitakse valitsejamaja rajada mõisa ajaloomuuseum. Hoone ise on pärit ka palju varasemast ajast kui 20. sajandi algul valminud põhikompleks.

Moostes on tähtis roll linal. Moostet võib suisa nimetada Eesti linapealinnaks, sest tänapäeval on Mooste kandis üle 90% Eesti linapõldudest ja seal

asub ka Eesti linakasvatuse ja uurimiskeskus. Mooste mõisa puutöökotta ehitati linakoda, mille eesmärk on tutvustada lina tähtsust Eesti ajaloos. Linakojas on infotuba, õppeklassid, stendid ja väljapanek vanaaegsetest tööriistadest. Kahekümnele inimesele saab linakojas ka öömaja pakkuda.

korraldatud suure osavõtjate arvuga avalikke üritusi – linapäevad koos linalaadaga, programm „Jõulud mõisas“ ja muudki temaatilist.

Hobusetallis on juba kahel aastal korraldatud Eesti pärimusmuusika töötluste festivali, mis tuntust kogumas „Moisekatsi Elohelü“ nime all. Tulevikus peaks tallis aga välja ehitatama erinevad õppetöökodad – kivi, savi ja puidu huvilistele. Restaureerimine ja selle õpetamine on ka üks neid suundi, mida arendatakse lähtuvalt 2008. aastal välja töötatud mõisa arendamise kavast.

Vallavanema sõnul pole mõisakompleksil väga hästi läinud: „Pärast Nõukogude aja näidissovhoosi lagunemist lagunes ka kompleks.“ Eravalduses olid hooned ligikaudu 10 aastat, mille jooksul need ilma kasutuseta seistes lagunesid. „Aastal 2005 õnnestus vallal mõisakompleks isegi tolle aja kohta soodsalt tagasi osta,“ rõõmustab vallavanem. Sellest ajast algas ka kogu mõisakompleksi taassünd. Siis koostati mõisa arendamiseks arengukava, eelnevalt oli vallavalitsuse tellitud ka mõisa hoolduskava.

2006. aasta jooksul arendati edasi kavandatavat meistrite hoovi teemat: piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmist taotletud toetusega paigaldati endises majandushoovis veevarustus ja kanalisatsioon, paigaldati välisvalgustus, piirdemüüri vahetati väravad. Restaureeriti ka endised tööriistakuur ja tööhobuste tall. Projektijärgselt oli võimalik tööriistakuuris välja rentida tööruumid viiele erinevale kohalikule väikeettevõttele. Korraldatud mõisahoovis on viimased kolm aastat

Programm: Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine

Toetus Euroopa Regionaalarengu Fondist:

2 999 610 krooni

Taotleja: Mooste vald

Toetatud tegevused:

- Meistrite hoovi välisvalgustuse paigaldamine
- Juurdepääsutee rekonstrueerimine
- Mõisa vankrikuuri restaureerimistööd
- Talli restaureerimine
- Veevarustuse ja kanalisatsiooni paigaldus

Projekti kestus: 2005 - 2007

